

Bron: Jaarboek van de Koninklijke Marine 1977

Hr.Ms. Zuiderkruis

commandant:

ktz G.P. Slikker, sedert 15 april ktz W. Kool, sedert 9 december ktz H.W. Ort

Hr.Ms. Zuiderkruis was gedurende 1977 ingedeeld bij het eskader met uitzondering van de periode 24 juni - 5 oktober. De individuele reizen buiten eskaderverband, welke in dit verslag gerapporteerd worden, vonden plaats tussen 6 juni en 10 oktober en vanaf 28 oktober tot 26 november.

Uittreksel uit het jaarverslag van de eskaderstaf

ESKADER

Commandant: sbn H.L. van Beek, sedert 21 januari sbn J.H.B. Hulshof

Samenstelling van het eskader

Hr.Ms. Van Nes tot 23 mei en van 3 oktober tot 8 december

Hr.Ms. Groningen tot 25 november

Hr.Ms. Tromp van 10 januari tot 8 december

Hr.Ms. Rotterdam van 14 januari tot 10 juni

Hr.Ms. Isaac Sweers vanaf 28 februari

Hr.Ms. Evertsen van 15 april tot 6 mei

Hr.Ms. Tjerk Hiddes van 15 april tot 5 augustus

Hr.Ms. Poolster van 15 april tot 22 juli

Hr.Ms. Overijssel vanaf 9 mei

Hr.Ms. Zuiderkruis tot 24 juni en vanaf 5 oktober

Hr.Ms. Tromp fungeerde van 20 januari tot 5 december als vlaggeschip van het eskader, waarna deze taak werd overgenomen door Hr.Ms. De Ruyter.

Korte samenvatting van de gemaakte eskaderreizen:

Op 24 januari vertrok het eskader bestaande uit Hr.Ms. Tromp, Hr.Ms. Van Nes (waarop de commandant van het squadron fregatten geëmbarkeerd), Hr.Ms. Groningen, Hr.Ms. Rotterdam en Hr.Ms. Zuiderkruis naar zee voor de winterreis. Al oefenend met onder andere doelvliegtuigen en maritieme patrouillevliegtuigen van de marineluchtvaartdienst stoomde het eskader op naar de Portugese kust, alwaar werd geoefend met Hr.Ms. Tijgerhaai. Op 27 januari werden onder leiding van de commandant van het squadron fregatten oefeningen uitgevoerd in samenwerking met HMS Orpheus.

Van 31 januari tot 9 februari werd deelgenomen aan de NATO-oefening Locked Gate in de Middellandse zee. Aan deze oefening werd voorts deelgenomen door Amerikaanse eenheden waaronder de USS John F.

Kennedy, de Standing Naval Force Atlantic en eenheden van de Britse, Franse en Portugese marine.

Gedurende de oefening werd een Sea King van USS John F. Kennedy aan boord van Hr.Ms. Zuiderkruis gestationeerd. Hiermede werd gedurende de gehele oefening geopereerd.

Na afloop van deze NATO-oefening werd een routine bezoek gebracht aan Toulon van 11 tot 21 februari. Bij aankomst werd het nationaal saluut afgegeven en werd aan de vlag van de Prefet Maritime III eveneens een saluut gebracht.

Hr.Ms. Zuiderkruis arriveerde eerst op 14 februari te Toulon en had daarvoor van 11 tot 13 februari een routine bezoek gebracht aan Marseille, alwaar de olievoorraad werd aangevuld. Op 18 februari embarkeerden cursisten van de hogere krijgsschool en op 20 februari de commandant der zeemacht in Nederland.

Na vertrek van het eskader uit Toulon op 21 februari werd koers gezet naar Sardinië, alwaar nabij het eiland vanaf 22 februari oefeningen plaatsvonden met de Amerikaanse zesde vloot en Italiaanse eenheden. Voorts namen aan deze oefeningen maritieme patrouillevliegtuigen van de marineluchtvaartdienst deel. Voor het eerst landde een Lynx hefschroefvliegtuig op Hr.Ms. Tromp.

Van 25 tot 28 februari werd een informeel bezoek gebracht aan Palermo. Hier debarkeerden op 26 februari de commandant der zeemacht in Nederland en de cursisten van de hogere krijgsschool en embarkeerden cursisten van de luchtmachtstafschoon. Op 27 februari scheepte de bevelhebber der zeestrijdkrachten zich in voor een werkbezoek.

Na vertrek uit Palermo bracht de bevelhebber der zeestrijdkrachten een bezoek aan Hr.Ms. Rotterdam ter gelegenheid van de twintigste verjaardag van dit schip. Van 1 tot 3 maart oefende het eskader met maritieme patrouillevliegtuigen van de marineluchtvaartdienst. Hr.Ms. Tonijn, de fregatten Alpino en Carabinieri van de Italiaanse marine en doelvliegtuigen.

Op 4 maart voegde Hr.Ms. Isaac Sweers zich bij het eskader. Van 4 tot 7 maart werd een informeel bezoek gebracht aan Napels. Hier ontscheepte zich de bevelhebber der zeestrijdkrachten en de cursisten van de luchtmachtstafschoon.

Op 5 maart werden ongeveer 400 opvarenden door Zijne Heiligheid Paus Paulus VI in privé audiëntie ontvangen.

Na vertrek uit Napels werden oefeningen gehouden met eenheden van de marineluchtvaartdienst en Hr.Ms. Tonijn. Voorts werden schietoefeningen gehouden waarbij geschoten werd op radiografisch bestuurd doelvliegtuigen.

Van 11 tot 14 maart werd vervolgens een routine bezoek gebracht aan Gibraltar.

Na vertrek stoomde het eskader op naar Den Helder, waarbij onderweg oefeningen plaatsvonden met HMS Charybdis en maritieme en jachtvliegtuigen van de Franse marineluchtvaartdienst. Op 15 maart splitste Hr.Ms. Zuiderkruis zich af teneinde op 17 maart olie te laden te Pernis. Het eskader arriveerde op 18 maart te Den Helder.

Op 31 mei vertrok Hr.Ms. Zuiderkruis uit Den Helder voor een korte oefenperiode op de Noordzee in gezelschap van Hr.Ms. Tjerk Hiddes, Hr.Ms. Rotterdam, Hr.Ms. Zeeland en Hr.Ms. Zwaardvis.

Onder leiding van de commandant van het squadron fregatten, ingescheept aan boord van Hr.Ms. Tjerk Hiddes, brachten dit fregat, Hr.Ms. Rotterdam en Hr.Ms. Zuiderkruis een bezoek aan Rosyth van 3-6 juni.

Na vertrek uit Schotland en nadat de schepen van de fregattendivisie van brandstof waren voorzien, zette Hr.Ms. Zuiderkruis koers naar Rotterdam om in de Tweede Petroleumhaven van 7-8 juni olie te laden.

Op 9 juni meerde Hr.Ms. Zuiderkruis vervolgens af op de boei in de haven van Portland en stond het schip ter beschikking van de Flag Officer Sea Training voor de periode 13-17 juni. In deze week trad Hr.Ms. Zuiderkruis op als "resident tanker", nam deel aan enkele onderzeebootbestrijdingsoefeningen en een oefening "board and tow" en kreeg uiteraard verscheidene schepen in opleiding langszij voor de oefening bevoorrading-op-zee.

De nachten werden in deze periode ten anker of afgemeerd op de boei doorgebracht. Na voltooiing van het weekprogramma stoomde Hr.Ms. Zuiderkruis op naar Den Helder om daar op 18 juni af te meren.

Op 20 juni vond de varende ouderdag plaats. Een vaartocht vanuit Den Helder, waarin een bevoorrading op zee van Hr.Ms. Zeeland en een demonstratievlucht van een Wasp hefschroefvliegtuig onderdelen van het programma vormden, was voor het thuisfront een goede kennismaking met het bedrijf van een bevoorradingsschip.

Van 24 juni - 18 juli genoot de bemanning zomerverlof

Een onderhoudsperiode te Den Helder ging vooraf aan een reis naar Yorktown en Halifax. Op 22 augustus vertrok Hr.Ms. Zuiderkruis vanuit Den Helder en stoomde op naar 48°20' noord 13°4' west om in die positie een partij overjarige munitie te storten. Nadat dit op 24 augustus had plaatsgevonden zette het schip koers naar Yorktown.

Op deze uitreis werd het schip in de bepaling van de te volgen route geadviseerd door de afdeling routing van het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut. Dit had tot resultaat dat in gunstig weer de overtocht gemaakt werd en Hr.Ms. Zuiderkruis op 1 september aan de steiger van het Naval Weapons Station te Yorktown afmeerde. Aldaar werden munitie en munitieonderdelen gelost en geladen en gedurende het weekeinde genoot de bemanning van bustochten in de verre omgeving.

Na vertrek op 5 september stoomde Hr.Ms. Zuiderkrijns op naar Halifax om toegevoegd te worden aan de Standing Naval Force Atlantic. Na rendez-vous en een eerste oefening op zee met de Standing Naval Force Atlantic werd van 9-12 september een bezoek gebracht aan Halifax. Aan Nederlandse emigranten werd tijdens het weekeinde een feestmiddag op het vliegdek aangeboden.

Van 12-14 september nam Hr.Ms. Zuiderkruis met de Standing Naval Force Atlantic en Canadese eenheden deel aan de tactische oefening Marcot 77 (een oefening van Canadese eenheden en de Standing Naval Force Atlantic). Na afloop van de nabespreking van deze oefening te Halifax op 15 september verlieten de Standing Naval Force Atlantic en Hr.Ms. Zuiderkruis de Canadese wateren om op te stomen naar de westkust van Ierland. Tijdens de oversteek werden, voor zover de weersomstandigheden dit toelieten, oefeningen gedaan en werden alle schepen vanuit Hr.Ms. Zuiderkruis van brandstof voorzien.

Op 21 september verliet Hr.Ms. Zuiderkruis de Standing Naval Force Atlantic en stoomde via het Kanaal op naar Den Helder waar 23 september werd afgemeerd.

Na een korte stilligperiode embarkeerde op 3 oktober de Whisky compagnie van het Korps Mariniers, die werd overgevaren naar Rosyth. Na debarkatie van deze compagnie op 4 oktober rondde Hr.Ms. Zuiderkruis de noordkust van Schotland en arriveerde op 6 oktober te Loch Striven om olie te laden. Nog dezelfde dag werd ontmeerd en opgestoomd naar Plymouth. Op 7 oktober voegde Hr.Ms. Zuiderkruis zich bij het eskader dat te Devonport voor een onderhoudsperiode lag afgemeerd.

In eskaderverband nam Hr.Ms. Zuiderkruis vervolgens deel aan eskaderoefeningen in de periode 10-17 oktober en aan de NATO-oefening Ocean Safari van 17-28 oktober. Nog voor het einde van Ocean Safari werd Hr.Ms. Zuiderkruis wederom naar Loch Striven gedirigeerd om olie te laden. Op 29 oktober arriveerde en vertrok het schip aldaar en meerde tenslotte op 1 november af te Den Helder.

Uittreksel uit het jaarverslag van de eskaderstaf

Het eskader lag van 30 september tot 10 oktober te Plymouth voor onderhoud. op 1 oktober voegden Hr.Ms. Zuiderkruis en Hr.Ms. Isaac Sweers zich bij het eskader en op 7 oktober Hr.Ms. Van Nes.

Na vertrek van het eskader uit Plymouth werd tot 16 oktober in de ingang van het Kanaal geoefend met Hr.Ms. Tijgerhaai en maritieme patrouillevliegtuigen van de marineluchtvaartdienst. Van 17 tot 19 oktober werd deelgenomen aan de NATO-oefening Ocean Safari, waarbij het eskader, versterkt met USS Dahlgren, USS Dupont en HMS Hermione, de oranje vloot vormde onder bevel van de commandant van het eskader. Voorts namen deel schepen en vliegtuigen van de Amerikaanse, Britse, Canadese, Duitse, Franse en Portugese marine en de Standing Naval Force Atlantic.

De laatste individuele reis van 1977 ving aan op 16 november toen de Nederlandse, in het buitenland geaccrediteerde, militaire attachés een vaartocht maakten van Den

Helder naar Rotterdam. In Rotterdam werd olie geladen en daarna stoomde Hr.Ms. Zuiderkruis op naar Portland voor een periode als "resident tanker" bij de Flag Officer Sea Training.

Het weekeinde van 18-21 november werd doorgebracht in Portland Harbour. afgemeerd op de boei, en van 21-25 november werden verschillende oefeningen met in opleiding zijnde schepen uitgevoerd.

Na afloop van de laatste sleepoefening op 25 november werd koers gezet naar Den Helder waar het schip 26 november arriveerde en afmeerde voor een periode van onderhoud en winterverlof.

Tijdens deze periode droeg kapitein ter zee W. Kool op 9 december het bevel over Hr.Ms. Zuiderkruis over aan kapitein ter zee H. M. Ort.

Havenbezoeken:

Land	Plaats	Van	Tot
Frankrijk	Marseille	11 februari 1977	13 februari 1977
Frankrijk	Toulon	14 februari 1977	21 februari 1977
Italië	Palermo	25 februari 1977	28 februari 1977
Italië	Napels	4 maart 1977	7 maart 1977
Gibraltar	Gibraltar	11 maart 1977	14 maart 1977
Schotland	Scapa Flow	23 april 1977	25 april 1977
Schotland	Rosyth	3 juni 1977	6 juni 1977
Engeland	Portland	9 juni 1977	12 juni 1977
Engeland	Portland	19 juli 1977	19 juli 1977
USA	Yorktown (MD)	1 september 1977	5 september 1977
Canada	Halifax	9 september 1977	12 september 1977
Canada	Halifax	14 september 1977	16 september 1977
Schotland	Rosyth	4 oktober 1977	4 oktober 1977
Schotland	Loch Striven	6 oktober 1977	6 oktober 1977
Engeland	Plymouth	7 oktober 1977	10 oktober 1977
Schotland	Loch Striven	29 oktober 1977	29 oktober 1977
Engeland	Portland	18 november 1977	21 november 1977